

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2012-05-08
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
3534-10
Enhet 2

KLAGANDE

Direktdemokratisk samling
c/o Jobbjörn Folkesson
Sturegatan 12 A
753 14 Uppsala

MOTPART

Skatteverket
Skattekontoret Uppsala
751 87 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skatteverkets beslut den 16 mars 2010, diarienumr 420 98171-10/516

SAKEN

Tilldelning av organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och förklarar med ändring av det överklagade beslutet att Direktdemokratisk samling ska tilldelas ett organisationsnummer.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skatteverket beslutade den 16 mars 2010 att inte fastställa något organisationsnummer för Direktdemokratisk samling. Skatteverket motiverade beslutet med att Direktdemokratisk samling inte är en juridisk person eftersom organisationen inte är hierarkiskt uppbyggd.

Direktdemokratisk samling överklagar beslutet och yrkar att föreningen ska tilldelas ett organisationsnummer. Till stöd för sin talan anför Direktdemokratisk samling i huvudsak följande. Föreningen har stadgar som reglerar beslutsgången. Föreningen har en postmottagare som kan delges handlingar i föreningens namn och tredje man kan således väcka talan mot föreningen. Föreningen har ett bankkonto, ett domännamn och har också anlitat personer att utföra uppdrag för dess räkning. Föreningen har ingen styrelse men det finns inget stöd i rättspraxis för att en förening måste ha en styrelse. Det finns tydliga regler i föreningens stadgar om hur beslut fattas. En styrelse i en ideell förening är inte annat än en samling syssломän med ställningsfullmakt. Skillnaden mellan att utse en styrelse och att kontinuerligt utse personer att företa ärenden i föreningens namn, så som föreningen gör, är försumbar och gäller endast den kontinuitet som uppdragsförhållandet har. Huvudsaken måste vara att det finns bestämmelser om hur beslut i föreningens angelägenheter åstadkommes (NJA 1987 s 394). Att själva ordet styrelse används i stadgarna kan inte anses nödvändigt. Även om Direktdemokratisk samling av ideologiska skäl inte har någon styrelse, dvs. någon permanent ledning som tillsätts en gång om året eller mer sällan, har föreningen enligt medlemsmötesbeslut en postmottagare och kan således delges handlingar och stämningar från tredje man och myndigheter. Föreningen lägger upp mötesprotokoll på sin webbplats och det står därmed klart för tredje man vem som företräder föreningen i en viss fråga. Direktdemokratisk Samlings struktur är medvetet vald för att öka det demokratiska inflytandet för medlemmarna. Det ligger i åsiktsfri-

hetens intressen att föreningsfriheten inte inskränks genom att direktdemokratiska sammanslutningar inte ges möjlighet att erhålla rättssubjektivitet.

Skatteverket vidhåller sitt beslut.

DOMSKÄL

Enligt 2 § lagen om identitetsbeteckningar för juridiska personer m.fl. ska ett organisationsnummer fastställas för en juridisk person som ansöker om det. Frågan i målet är om Direktdemokratisk samling är en juridisk person och ska tilldelas ett organisationsnummer.

I svensk lagstiftning saknas ett övergripande ramverk för ideella föreningar. Vägledning får därför hämtas från övrig associationsrättslig lagstiftning, praxis och doktrin.

Kravet på stadgar

En ideell förening kan bildas formlöst genom att ett antal personer kommer överens om att bilda en förening. Av praxis framgår att en ideell förening uppnår rättskapacitet när den antagit stadgar av viss beskaffenhet, dvs. stadgar som anger föreningens namn och ändamål samt bestämmelser om hur beslut i föreningens angelägenheter ska åstadkommas (NJA1987 s.394).

Av utredningen i målet framgår att Direktdemokratisk samling har antagit stadgar som anger dess namn och ändamål. I stadgarna finns också bestämmelser om hur beslut fattas. Av stadgarna framgår att föreningens beslutande organ är ett webbaserat forum – Kanalen. Föreningens medlemmar har möjlighet att samlas på det webbaserade forumet varje onsdag klockan 19.00. Inför varje möte utses en protokollförare. Beslut fattas genom majoritetsbeslut. Varje medlem har en röst. Förvaltningsrätten finner härvid att föreningen har antagit stadgar av nödvändig tydlighet.

Styrelsekravet

I doktrinen anges att det hör till organisationsstrukturen att det i en förening finns en stämma som högsta beslutande organ. För att en ideell förening ska uppnå rättskapacitet ska en styrelse utses som kan företräda föreningen i relation till tredje man och uppträda som part inför myndigheter och domstolar (Hemström, Carl, Om ekonomiska och ideella föreningar, 8 uppl., 2011, s.125). I praxis har, som ovan nämnts, fastslagits att det måste finnas tydliga regler för hur beslut i föreningens angelägenheter ska åstadkommas. Att en styrelse skulle krävas för att fatta beslut så att en ideell förening uppnår rättskapacitet framgår dock inte av Högsta domstolens avgöranden (jfr NJA 1973 s. 341 och 1987 s. 394).

Direkt demokratisk samling saknar av principiella skäl styrelse. Däremot framgår det av stadgarna att Direkt demokratisk samling på ett medlemsmöte utser en ställföreträdare för föreningen. En styrelse i en ideell förening kan bestå av en enda person (Hemström a.a. s.63). Enligt förvaltningsrättens uppfattning föreligger det inte någon egentlig skillnad mellan att utse en styrelse bestående av en person och att utse en ställföreträdare för en förening, så länge ställföreträdaren ikläder sig samma funktion som styrelsen har. Det avgörande måste vara att den ideella föreningen, vid varje tillfälle, har någon som kan företräda föreningen i relation till domstolar, myndigheter och tredje man. Denna uppgift åligger vanligen föreningens styrelse men bör likväl kunna skötas av en ställföreträdare för föreningen. Förvaltningsrätten gör således bedömningen att en ideell förening kan uppnå rättskapacitet så länge någon kan hållas ansvarig å föreningens vägnar för ett ingånget rättsförhållande.

Direkt demokratisk samling har antagit stadgar som innehåller namn och ändamål. Stadgarna anger också på ett tydligt sätt anger hur beslut i föreningens angelägenheter ska åstadkommas. Direkt demokratisk samling har visserligen inte utsett någon formell styrelse men föreningen beslutar på

sina medlemsmöten vem som företräder föreningen i olika frågor och det finns alltid en utpekad ställföreträdare som företräder föreningen. Vid angivna förhållanden gör förvaltningsrätten bedömningen att Direktdemokratisk samling måste anses ha rättskapacitet och kunna vara part i en rättegång enligt 11 kap. 2 § RB. Direktdemokratisk samling är således att betrakta som en juridisk person och ska därför tilldelas organisationsnummer. Överklagandet ska därmed bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Annika Lowén
rådman

I målet har nämndemännen Britt-Marie Andersson, William Petersson och Gunilla Thorsell deltagit. Målet har handlagts av Kristine Nilsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.